

Як проголосувати не за місцем прописки і знайти себе у списку виборців

Пояснюємо, як перевірити наявність свого прізвища у списку виборців і як проголосувати тим українцям, у яких 31 березня чи в день імовірного другого туру 21 квітня можуть виникнути труднощі через місце прописки. Що треба знати, щоб проголосувати?

Якщо вам 31 березня 2019 року буде як мінімум 18 років, то сміливо йдіть на виборчу дільницю за виборчою адресою.

Перед виборами органи держреєстру складають списки виборців. У них потрапляють усі повнолітні громадяни України, які мають право голосу.

Не пізніше, ніж **за п'ять днів до дня виборів** на вашу адресу за місцем реєстрації прийде спеціальне запрошення. У ньому будуть зазначені час і місце проведення голосування.

Не мають права голосу ті українці, яких [суд визнав недієздатними](#) у зв'язку з психічним розладом. Це стосується і голосування в межах країни, і за кордоном.

Хочу перевірити, чи є я у списку виборців. Як це зробити?

Зробити це можна двома способами.

- Не виходячи з дому заповнити інформацію про себе на сайті [Державного реєстру виборців](#), а саме – вказати ПІБ, електронну пошту та виборчу адресу в розділі "[Перевірка включення](#)". Далі залишиться лише ввести на сайті спеціальний код, який вам надішлють на мейл, і ви отримаєте доступ до потрібних даних. Це займе усього кілька хвилин.
- Підійти в дільничу виборчу комісію за місцем реєстрації і перевірити, чи є ви в попередньому списку виборців. Комісії почнуть роботу не пізніше 13 березня 2019 року.

Якщо вас у списку немає – потрібен час, щоб це виправити. Тому перевірити це треба **не пізніше, ніж за п'ять днів до дня виборів**.

Що робити, якщо вас немає у списку виборців?

Треба звернутись у відділ ведення державного реєстру виборців (адреси можна знайти за [посиланням](#)) і написати там відповідну заяву.

Важливо: заява може бути подана не пізніше, ніж за п'ять днів до дня виборів. На президентських виборах 2019 року дедлайн буде 25 березня для першого туру.

Також, відповідно до статті 274 [Кодексу адміністративного судочинства](#), ви маєте право звернутися до суду, якщо вас немає у списку виборців.

Суд розглядає позовні [заяви](#), подані не пізніше дводенного строку до дня голосування. Останнім днем, коли подається такий позов, є 29 березня 2019 року.

Рішення суду виконується негайно.

Які документи треба брати з собою на дільницю?

Один із документів, що підтверджує громадянство України:

- паспорт (у тому числі закордонний, службовий чи дипломатичний);
- тимчасове посвідчення громадянина України;
- посвідчення особи моряка;
- посвідчення члена екіпажу;
- посвідчення особи на повернення в Україну.

Як проголосувати без прописки, тобто якщо не маєш зареєстрованого місця проживання?

У такому випадку є три опції, щоб визначити свою виборчу адресу:

- погодити її із центром обліку бездомних осіб, які створюються переважно громадськими та благодійними організаціями і функціонують у великих містах;
- погодити її із соціальною службою, у складі якої утворено структурний підрозділ для ведення обліку бездомних осіб. Більш детальну інформацію можна дізнатися у [департаментів соціального захисту](#) обласних державних адміністрацій;
- звернутись до [органу ведення Держреєстру виборців](#) за місцем проживання.

А чи можна змінити виборчу дільницю?

Так, є два способи.

Перший – постійна зміна виборчої адреси разом зі зміною прописки.

Другий – тимчасова зміна місця голосування без зміни виборчої адреси. Тоді вас включать до списку виборців лише один раз на відповідній дільниці.

Якщо, наприклад, вам треба буде проголосувати не за місцем прописки і у першому, і у другому турі президентських виборів, вам доведеться двічі тимчасово змінювати місце голосування. Далі розповідаємо як.

Як проголосувати в іншому місті України, не за місцем реєстрації?

Змінити тимчасове місце голосування в межах країни дозволяє закон "[Про державний реєстр виборців](#)". Водночас його сьома стаття уточнює, що звернення виборця має бути "*мотивованим*".

Не пізніше, ніж за п'ять днів до дня голосування ви маєте особисто подати [заяву про тимчасову зміну місця голосування](#) у відповідний [орган ведення Державного реєстру виборців](#) із зазначенням дільниці чи адреси, за якою бажаєте проголосувати.

Разом із подачею заяви треба буде пред'явити паспорт, а також документи, які підтверджують необхідність тимчасової зміни місця голосування без зміни виборчої адреси.

Підійде довідка з місця роботи, довідка з місця навчання, документ, який підтверджує право власності або оренди на житло, яке знаходиться за місцем, де виборець хоче проголосувати, довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи. Якщо ви подорожуєте – покажіть проїзні документи, путівку в санаторій тощо.

У Держреєстрі виборців підкреслюють, що перелік документів не є вичерпним. Ширший список документів є також на [сайті Міністерства юстиції](#).

Як проголосувати переселенцям із Донбасу та Криму?

Для них у вересні 2018 року ЦВК спростила процедуру голосування.

Тепер переселенці, виборча адреса яких – в ОРДЛО чи окупованому Криму, можуть голосувати без документів, що підтверджують необхідність тимчасової зміни місця їхнього голосування.

Не пізніше, ніж за п'ять днів до дня голосування їм достатньо взяти паспорт і з ним піти у будь-який **відділ ведення держреєстру виборців** на підконтрольній Україні території. Там треба написати заяву з проханням тимчасово змінити місце голосування.

31 березня буду за кордоном. Як мені проголосувати?

Тим громадянам України, які **перебуватимуть за кордоном нетривалий період** і хочуть проголосувати на виборах президента, треба особисто подати в **Держреєстр виборців** за місцем реєстрації **заяву** про тимчасову зміну місця голосування.

У ній треба вказати країну і дільницю, де ви будете голосувати. Тоді вас включать до списку виборців на відповідній закордонній виборчій дільниці.

Документ треба подати **до 25 березня 2019 року**.

Зауважте: ці заяви не приймаються закордонними українськими дипустановами або дільничними виборчими комісіями закордонних виборчих дільниць.

Щоб проголосувати за межами України, необхідно:

- подати заяву в Україні і бути включеним до списку виборців на закордонній виборчій дільниці, яка знаходиться на території відповідної іноземної держави;
- особисто прибути на відповідну закордонну виборчу дільницю в день голосування;
- мати при собі документ, що підтверджує громадянство України та є підставою для отримання виборчого бюлетеня на закордонній виборчій дільниці (закордонний, дипломатичний або службовий паспорт).

Як потрапити до списку виборців українцям, які постійно або тимчасово проживають за кордоном?

Автоматично до списків виборців на закордонних дільницях потрапляють повнолітні українці, які стали на **консульський облік** і які за своєю виборчою адресою відносяться до цієї закордонної виборчої дільниці.

Якщо ви не стоїте на обліку, треба звернутись із **заявою** про зміну виборчої адреси до **закордонної дипломатичної установи** за місцем свого проживання чи перебування.

До заяви додається копія документа, який посвідчує особу і підтверджує громадянство виборця – закордонний, дипломатичний чи службовий паспорт або тимчасове посвідчення громадянина України.

Заяву передадуть у відділ ведення реєстру при Міністерстві закордонних справ, і ви зможете проголосувати за кордоном.

Важливо: це все треба зробити **до 25 березня 2019 року** і лише особисто, використати для відправки пошту, факс чи e-mail не можна.

Як голосувати українцям у Росії?

Ніяк. П'ять діляниць для голосування – у Москві, Санкт-Петербурзі, Ростові-на-Дону, Єкатеринбурзі та Новосибірську – закриті. Їх перенесли до посольств України в Грузії, Казахстані та Фінляндії.

У разі необхідності отримання консультацій з правових питань звертайтеся до **Кропивницького місцевого центру з надання БВПД** за адресою: м. Кропивницький, вул. Архітектора Паученка, 64/53. Тел.: 095 876 62 33, (0522) 32-08-24.

Адреси бюро правової допомоги:

Долинське бюро правової допомоги

м. Долинська, вул. Шевченка, 59

Компаніївське бюро правової допомоги

смт Компаніївка, вул. Паркова, 4

Новомиргородське бюро правової допомоги

м. Новомиргород, вул. Соборності, 106

Новгородківське бюро правової допомоги

смт Новгородка, вул. Центральна, 1

Устинівське бюро правової допомоги

смт Устинівка, вул. Благодатна, 1.

Для **цілодобового** доступу громадян до безоплатної вторинної правової допомоги діє єдиний телефонний номер **0-800-213-103**.